

Minnisblað

Mælt er með því að rauðlitaður liður í 3. grein erindisbréfa heimastjórna (sbr. hér fyrir neðan) verði tekinn til umræðu og skoðunar í ljósi óskýrleika þess liðar.

3. gr. erindisbréfa heimastjórna Múlaþings hljóðar þannig í dag:

Helstu verkefni heimastjórnar samkvæmt erindisbréfi:

- að afgreiða, eftir umfjöllun umhverfis- og framkvæmdaráðs, tiltekin verkefni skipulagslaga nr. 123/2010 án staðfestingar sveitarstjórnar, sbr. 2. mgr. 6. gr. skipulagslaga, þ.m.t. um deiliskipulag á hafnarsvæðum,
- að afgreiða tiltekin verkefni laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana nr. 111/2021 án staðfestingar sveitarstjórnar,
- að fara með verkefni náttúruverndarnefndar skv. 14. gr. laga um náttúruvernd nr. 60/2013,
- að veita umsagnir um tillögur um breytingar á aðalskipulagi sveitarfélagsins, innan sinna staðarmarka,
- að taka ákvarðanir sem sveitarstjórn skal taka samkvæmt lögum nr. 6/1986 um afréttamálefni, fjallskil o.fl. að frátalinni ákvörðun um staðfestingu fjallskilasamþykktar, sbr.
- að taka ákvarðanir sem sveitarstjórn skal taka samkvæmt lögum nr. 38/2013 um búfjárhald, að frátöldum ákvörðunum samkvæmt 4. gr. um takmörkun búfjárhalds,
- að veita umsagnir til sveitarstjórnar vegna ákvörðunar sveitarstjórnar á breytingu á landnotkun skv. 2. mgr. 5. gr. jarðalaga nr. 81/2004
- að veita umsagnir samkvæmt 17. gr. jarðalaga nr. 81/2004, varðandi og umsókn um lögbýlisrétt,
- að afgreiða umsagnir og sinna öðrum verkefnum sem varða sveitarstjórn samkvæmt ákvæðum laga nr. 85/2007, um veitingastaði, gististaði og skemmtanahald. Heimastjórnir skulu því m.a. veita umsagnir, skv. 10. gr. laganna,
- að fara með umsýslu menningarverkefna, félagsheimila, menningarhúsa, og tjaldstæða í viðkomandi byggðahluta, þar sem það á við,
- að veita umsógn um tiltekin hafnamál til umhverfis- og framkvæmdaráðs, svo sem að veita leyfi til starfsemi á hafnarsvæði og ákvarðanir um bann eða takmörkuð afnot hafnarsvæðis fyrir starfsemi sem hún telur torvelða eðlilega hafnarstarfsemi,
- að vinna að öðrum þeim verkefnum sem sveitarstjórn felur heimastjórn á hverjum tíma.

Nánar um verkefni og valdheimildir heimastjórna fer samkvæmt viðauka I um um fullnaðarafgreiðslu ráða, stjórna og nefnda í stjórnsýslu Múlaþings.

ATH í viðauka I er ekki fjallað um fullnaðarafgreiðslu heimastjórna í menningarmálum

Hugleiðingar um einn lið 3. greinar

Í 3. grein segir:

- að fara með umsjón menningarverkefna, félagsheimila, menningarhúsa, og tjaldstæða í viðkomandi byggðahluta, þar sem það á við,

Borið hefur á óvissu varðandi það hvernig túlka beri þennan lið. Orðið *umsjón* er óskýrt hér og getur valdið misskilningi. Hvað þýðir að hafa umsjón í þessu samhengi? Eru málin í umsjón eins og um stjórn væri að ræða? Eða snýr merkingin að því að heimastjórn fái mál til umfjöllunar og umsagnar?

„*Umsjón menningarverkefna*“ er líka óþægilegt og óskýrt. Hvers konar menningarverkefna? Eru menningarverkefni sem fá styrki frá sveitarfélaginu og auglýst er eftir umsóknum skv reglum þar um einhvern veginn inn á borði heimastjórna? Það held ég sé óheppilegt nema í undantekningartilvikum. Spurning um að skerpa á þessu og brjóta betur upp og hafa t.d. með þessum hætti:

- veita umsagnir um menningarverkefni þegar eftir er leitað

Hér gæti t.d. verið um að ræða að veita umsögn um staðsetningu listaverks úti við, eða samkeppni um staðbundið listaverk, hafa skoðun á húsnæði til menningarstarfsemi þegar slík mál eru í undirbúningi osfr.

Varðandi félagsheimilin sem mikið voru í umræðunni við sameiningu sveitarfélaganna og áhersluna á að þau væru einhvern veginn inni á borði heimastjórna mætti segja:

- taka ákvörðun um rekstrarfyrirkomulag félagsheimila og tjaldsvæða (t.d. taka ákvörðun um hvort bjóða eigi rekstur út og jafnvel afgreiða alveg útboð í samstarfi við atvinnu og menningarstjóra) – Hér mætti líka segja: Veita byggðaráði umsögn um rekstrarfyrirkomulag félagsheimila og tjaldsvæða og starfsemi þeirra. – Eða: Vera atvinnu- og menningarstjóra til ráðgjafar um starfsemi félagsheimila og tjaldsvæða

Í 48. grein samþykktu um stjórn Múlapings, þar sem fjallað er um nefndir, ráð og stjórnir segir:

Stjórn Fjarðarborgar. Heimastjórn Borgarfjarðar fer með verkefni stjórnar félagsheimilisins Fjarðarborgar í samræmi við samþykktir félagsins.

Með þessu má álykta sem heimastjórn Borgarfjarðar sé gefið sérstakt vægi varðandi stjórnun félagsheimilisins með því að vísa til samþykktu fyrir það. Í samþykktunum fyrir félagsheimilið frá 1973 segir um aðalverkefni húsnefndar:

4. gr.

Aðalverkefni húsnefndar eru:

- a. að ráða húsvörð, ef þess er talin þörf að dómi aðalfundar, setja honum starfsreglur og sjá um, að þeim sé fylgt;
- b. að ráða annað starfsfólk, ef aðalfundur telur nauðsynlegt. Leita skal umsagnar húsvarðar um ráðningu starfsfólksins, sem á að vinna undir hans stjórn.
- c. að ráðstafa félagsheimilinu til afnota fyrir eigendur og aðra;
- d. að ákveða gjöld fyrir afnot hússins;
- e. að annast kaup nauðsynlegra tækja og áhalda;
- f. að sjá um viðhald og endurbætur húseigna, húsbúnaðar og áhalda;
- g. að sjá um, að ræsting félagsheimilisins (húss og lóðar) sé jafnan í góðu lagi og að gætt sé ýtrasta hreinlætis;
- h. að sjá um, að húsið sé hæfilega hitað og lýst;
- i. að sjá um, að löggæzla sé á samkomum.

Vakin er athygli á því að árið 2015 samþykkti hreppsnefnd Borgarfjarðar reglur fyrir félagsheimilið þar sem m.a. kemur fram að hreppsnefnd skuli fara með málefni félagsheimilisins og að félagsheimilið sé B hluta stofnun sveitarfélagsins. Þar er einnig fjallað um verksvið sveitarstjóra varðandi félagsheimilið en verkefni stjórnar þess að öðru leyti lítið fjallað um.

Tillaga að breytingu á 3. gr. í erindisbréfi heimastjórna:

Helstu verkefni heimastjórnar:

- að afgreiða, eftir umfjöllun umhverfis- og framkvæmdaráðs, tiltekin verkefni skipulagslaga nr. 123/2010 án staðfestingar sveitarstjórnar, sbr. 2. mgr. 6. gr. skipulagslaga, þ.m.t. um deiliskipulag á hafnarsvæðum,
- að afgreiða tiltekin verkefni laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana nr. 111/2021án staðfestingar sveitarstjórnar,
- að fara með verkefni náttúruverndarnefndar skv. 14. gr. laga um náttúruvernd nr. 60/2013,
- að veita umsagnir um tillögur um breytingar á aðalskipulagi sveitarfélagsins, innan sinna staðarmarka,
- að taka ákvarðanir sem sveitarstjórn skal taka samkvæmt lögum nr. 6/1986 um afréttamálefni, fjallskil o.fl. að frátalinni ákvörðun um staðfestingu fjallskilasamþykktar, sbr.
- að taka ákvarðanir sem sveitarstjórn skal taka samkvæmt lögum nr. 38/2013 um búfjárhald, að frátöldum ákvörðunum samkvæmt 4. gr. um takmörkun búfjárhalds,
- að veita umsagnir til sveitarstjórnar vegna ákvörðunar sveitarstjórnar á breytingu á landnotkun skv. 2. mgr. 5. gr. jarðalaga nr. 81/2004
- að veita umsagnir samkvæmt 17. gr. jarðalaga nr. 81/2004, varðandi og umsókn um lögbýlisrétt,
- að afgreiða umsagnir og sinna öðrum verkefnum sem varða sveitarstjórn samkvæmt ákvæðum laga nr. 85/2007, um veitingastaði, gististaði og skemmtanahald. Heimastjórnir skulu því m.a. veita umsagnir, skv. 10. gr. laganna,
- ~~að fara með umsýsningarmenningarverkefna, félagsheimila, menningarhúsa, og tjaldstæða í viðkomandi byggðahluta, þar sem það á við,~~
- ~~veita umsagnir um menningarverkefni þegar eftir er leitað,~~

- veita byggðaráði umsögn um rekstrarfyrirkomulag félagsheimila og tjaldsvæða og starfsemi þeirra,
- fara með verkefni stjórnar félagsheimila samkvæmt nánari ákvörðun og eftir því sem við á (ATH hér er sennilega í dag eingöngu um heimastjórn Borgarfjarðar og Fjarðarborg að ræða þar sem talað er um það í 48. grein samþykktu um stjórn að heimastjórn Borgarfjarðar fari með verkefni stjórnar félagsheimilisins í samræmi við samþykktir félagsins),
- að veita umsögn um tiltekin hafnamál til umhverfis- og framkvæmdaráðs, svo sem að veita leyfi til starfsemi á hafnarsvæði og ákvarðanir um bann eða takmörkuð afnot hafnarsvæðis fyrir starfsemi sem hún telur torvelda eðlilega hafnarstarfsemi,
- að vinna að öðrum þeim verkefnum sem sveitarstjórn felur heimastjórn á hverjum tíma.

Nánar um verkefni og valdheimildir heimastjórna fer samkvæmt viðauka I um um fullnaðarafgreiðslu

22. mars 2023

Óðinn Gunnar Óðinsson, skrifstofustjóri